

Bonhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje dělał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérnje dželaš
Wśedne dny;
Dzén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebes mana,
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kóždu žobotu w Ssmolerjez knihicžiszežerni w Budyschinje a je tam sa schtwórlétmu pschedplatu 40 np. dostacž.

14. njedžela po ſvjatej Trojizn.

Iap. ſl. 15, 6—12.

Psched dwémaj njedželomaj ſmý ſ wutrobnym džakom napſchecžiwo Bohu, kíž ſwoju zyrkej kraſnije wodži, a na- pſchecžiwo lužiskim ſtawam, kotrež ſu kroble ſa naſchu wěru wustupile, na to ſpominali, kaf je čeſki kral Matthias psched 300 lětami wobkrucžil, ſo ſmě ho we Lužizy evan- gelska wucžba na wſchitke čaſh ſwobodniwe wucžie. Tuto wobkrucženie ma wulku wažnoſć ſa naš. Žemu mamý ho džakowacž, ſo ſmý evangeliſy, ſo njeje ho evangeliyon we Lužizy potlóčilo kaž w ſuſodnej Čeſkej, hdzež na konzu 16. lětſtohtka evangelske žiwjenje ſuboſnje kęzjeſeſche, hdzež pak ſu čeſzy kralojo hromadže ſ jesuitami jo pſches žalostne pſchecžehanje ſaniczili. Alle wjele wažniſchi je tón podawł, wo kotrymž nam naſch dženſniſchi teſt powjeda. W nim jedna ho wo to praſchenje: kaf budže czlowjek ſbóžny: pſches ſakón abo pſches evangeliyon, pſches ſkutki abo pſches wěru, pſches ſaſlužbu abo ſ hnady? Prěni kſhescžijenjo běchu ſtawy wuſwoleneho luda, židži, kotsiž ſu k wěrje pſchichli, ſo je Jefuš ſ Nazaretha tón ſlubjeny meſiaž, tón Chrystuš. We ſwojim ſwonkownym žiwjenju wostachu woni židži, woni kchodžachu do templa, džeržachu hodžinu modlenja a ſakonje jědže a wucžiſzenja, woni ho poſežachu a dachu ſwoje džecži wobrēſacž. Alle jaſo to evangeliyon ho pſhezo bóle roſſchérjesche, woſebje pſches japoſchtola Pawoła, pſchistupichu ke kſhescžijanskej woſhadze tež tajzy, kotsiž běchu wot ſwojeho naroda pohanjo. Wot

nich njeje ſebi Pawoł žadał, ſo dýrbja ho wobrēſacž dacž a tón zylk ſakón Mójsažowý na ho wſacž; wón běſche jim wjele bóle jeno kſhizowaneho a horjestanjeneho Sbóžnika předował, kíž je jich hrěchow dla wumrjel a jich prawdoſcze dla ſbudženy, a jich napominał: wěrcze do Knjeſa Jefuša, dha budzecze ſbóžni. Licžba tutych kſhescžijanow, kotsiž běchu něhdý pohanjo byli, roſcžesche pſhezo bóle, tak, ſo bu jich bórſy wjazy hacž židowſkých kſhescžijanow. Duž měnjaču tucži, ſo prawje njeje, ſo maju ho wobrēſanje a Mójsažowý ſakón, kotrajž ſtaj wot Boha wustajenaj, ſa něſhto ſnadne. Schtóž chze to ſbože doſtačž, tón dýrbi ho tež tym ſakonjam podeszíbnyč, kotrež je Bóh ſwojemu wuſwolenemu ludu dał, pſchetož to ſbože pſchińdze wot židow. Teho dla dýrbi kóždy, předy hacž móže kſhescžijan bycz, žid bycz, ho wobrēſacž dacž a zylk Mójsažowý ſakón, niz jeno 10 kaſnje, ale tež wſchitke druhe wustajenja na ho wſacž. Haj, někotſi džechu tak daloko, ſo runjewon prajachu: Deli ſo ho njedacže wobrēſacž po Mójsažowym wustajenju, dha njebudžecze ſbóžni. Pſches tajke žadanja ſbudžichu pak wulke roſhorjenje mjes pohanſkim kſhescžijanami, woſebje w Antiochiji, hdzež běſche wulka kſhescžijanska woſada. Někotſi roſhněwachu ho, druhý prachachu ho poſni bojoſče: móžem ſwoje ſbóžnoſcze woprawdze wěſci bycz, hdž jeno do Jefuša Chrystuſa wěrimy a ho židowſkim waſchnjam njepodeszíbnyem? Pawoł a Barnabaž, kotrajž běſhtaj ho runje wot prěnjeho miſionskeho pucžowanja do Antiochije wróčiſloj, wustupiſhtaj ſe wſchej ſwojej možu pſchecžiwo tutym židowſkim kſhescžijanam,

ale podarmo. Tažnje poſna Pawoł, kaſki strach tu zyłej kſcheczijanskej wérje hroſy. Hdyż ſidowszy kſcheczijenjo ſe ſwojimi žadaniami dobudu, budźe zyłe kſcheczijanstwo jeno ſidowska ſekta a njebudźe ſo mjes pohanami roſſchérice, haj ſałozk evangelija je powalený. Duž roſſudzi ſo, do Jeruſalema puczowac̄ a tam ſi drugimi japoſchtolami wo tutym tak wažnym praschenju jednac̄. Wſchitzh japoſchtoljo a starski Jeruſalemſkeje woſhadu ſo ſendzechu, dołho ſo roſſeczowachu a njemóžachu psches jene pſchińc̄, hac̄ ſkonečnje Pětr ſi móznymi ſłowami to praschenje roſſudzi. Wón poſtaſa na to, tak je Bóh ſam na džiwnie waschnie ſjewiſ, ſo je jeho wola, ſo dyrbja tež pohanjo evangelijon klyſhcez a wérice, wón warnuje jich, ſo njebychu Boha ſi tym ſpytowali, ſo pohanam czežki pſchah ſakonja naſlađuju, kotrež njeſzu ani wózjojo ani woni ſam i njeſcz mogli, a wón wuſnawa ſo: my wérimy, ſo budžemy psches hnadu Knjeſa Jeſom Chrysta ſbóžni. Tuto wuſnacze je ſałozk kſcheczijanskeje wérzy:

My wérimy, ſo budžemy psches hnadu Knjeſa Jeſom Chrysta ſbóžni.

Potajkim 1. niž psches ſakon,

ale 2. ſi hnady,

3. psches wéru budźe cžlowjet ſbóžny.

1. To najwažniſche praschenje, na kotrež dyrbji kózdy wěſte wotmoſwjenje wjedzec̄, rěka: tak budu ſbóžny? My wotmoſwin: niž psches ſakon, niž psches ſkutki. Runje kaž ſidowszy kſcheczijenjo měnachu, ſo budźe jeno tón ſbóžny, tiz ſo wobręſac̄ da a zyły Mójſaſowu ſakon na ſo woſmje, tak je tež dženja mjes evangeliimi kſcheczijanami to měnjenje dałko roſſchérjene, ſo móže cžlowjet ſe ſwojimi dobrymi ſkutkami ſebi ſbóžnoſcz ſałuzic̄. Hdy bychmy ſo džeczi w ſchuli prascheli; tak budžes hražny, by jich wěſcze wjele wotmoſwiło: psches to, ſo ſzym poſbóžny, ſo ſo hréchow hladam, ſo ſemſhi khotđu a ſo modlu. Tak někotry doroszjeny měni: ja cžinju, ſchtož ſtaj mój nan, moja macz nje wucziloj a ſchtož ſzym w ſchuli a paczecſkej wuczbje wuknył a na tym cžinju doſez, haj, wón pyta ſwojej wutrobu, hdyż ju hroſa a bojoſcz pschi myſli na ſmjercz a ſud ſapſhimije, psches to ſměrowac̄, ſo ſebi praji: ja njeſzhy kradnył, ja ſzym pschezo sprawnje žiwych był, nictó njemóže nicžo ſleho wo mni powiedac̄. Tak někotry žarowaz̄ troſhtuje ſo tak: naſch luby ſemſrjetb běſche poſbóžny, dobrý, ſmilny, tehodla je wěſcze do njeſjeſz pſchischoł. Njerěka to: psches ſakon ſbóžny bycz, ſebi ſi dobrymi ſkutkami ſbóžnoſcz ſałuzic̄? Tuto měnjenje lubi ſo cželnemu cžlowjefej, tiz je wot pſchirody ſamoprawy, tiz chze rad ſe ſwojeje mozy pſched Bohom prawy bycz. Ale wono je zyłe wopaczne a ſtrachne. Wěſcze je Bóh nam w ſakonju ſjewiſ, ſchto mam y a ſchto njeſzměny cžinic̄, a je ſlubil: cžin to, dha budžes hrižny. A ſchtož je Bóh ſlubil, to wón tež džerži. Schtož Boži ſakon dopjelni, tón budźe ſbóžny, ale wopom tón zyły ſakon bjes wuſacza. Pižane ſteji: Schtož zyły ſakon džerži a hréch na jenym, tón je zyły ſakon winoſty. Schtož paž móže ſebi prajic̄, ſo je zyły ſakon džeržał, ſo njeje jeniczku kaſen pſchecſtupiſ ani w ſkutkach ani w ſłowach ani w myſblach? Pětr ſo wuſnawa: ja ſzym hréchny cžlowjet, Pawoł ſkorži: wolu ja derje mam, ale ſo bych dokonjal, ſchtož je dobre, to ja njenamaſam. Luther ſdychuje: moje hréch, moje wulke hréch! Chzesz ty, luby cžitarjo, lepschi bycz dyžli tueži mužojo Boži? Cžim bōle ſo prozujeſch, Boži ſakon do-

pijelnic̄, cžim bōle poſnajeſch, ſo to njemóžech, ſo je ſakon czežki pſchah, kotrež cžiſhcez, kotrež twoju duſchu njeſernu cžini, kotrež tebje ſi tej wěſtoſce pſchińc̄ njeſdawa: něk je doſez, něk budu na kózdy pad ſbóžny. Ně, pod knjeſtowm ſakonja dyrbimy ſkoržic̄: Ja hubjeny cžlowjet, ſchto budźe mje wumóz wot cžela ſmjercze! Wſchitzh pobožni stareho a nowego ſluba ſu to ſhonili. Psches ſakon njebudžemy ſbóžni, ſe ſkutkami njemóžemy ſebi ſbóžnoſcz ſałuzic̄.

2. Ale ſbóžni budžemy ſi hnady. Schto je hnada? Na Jeſuſu móžech ju widzec̄. Wón je w ſlubjenym kraju woſkoło khotđil a ſpróznych a wobčežených ſi ſebi pſcheproſył a to wot nich wſal, ſchtož jich cžiſhceſe; wón je khorých na cžele a na duſchi wuſtrowiſ a jim prajil: ſtan a khotđ, twoje hréch hi ſu tebi wodate; wón je czerpiſ a wumrjeſ a ſwoje žiwenje dał ſi wumozjenju ſa jich wjele. A cžehodla je wón to cžiniſ? Š luboſeſe ſi ſhubjenym cžlowjefam. Hnada je ta luboſeſ, ſchtož ſo nad hréchniſami ſmil. Wſchitko, ſchtož ſym a mamy, je hnada. Schnady je Bóh naſ ſtworil, krafnije wuhotowaſ a ſdjeržał. Schnady je wón ſwojego jeniczkeho Ssyna do ſwěta poſhal a do ſmjercze dał. A po tym, ſo je naſch ſbóžnik na kſchizu woſał: dokonjane je, móžemy ſo troſhtnje na to ſpushežec̄: Bóh je nam hnadny, wón njeſakhadža ſi nami po naſchich hréchach a njeſaplacži nam po naſchich ſlóſczach, wón je naſch Wótz a chze, ſo budžemy ſbóžni. Tak njeſotwižuje naſcha ſbóžnoſcz wot naſch, ale wot Boha, a naſche ſbože njeſotpočjuje na naſchich ſkutkach, ale na Božej hnadze. Je paž Boža hnada ſałozk mojego ſboža, potom móžu ſwojeje ſbóžnoſcz zyłe wěſty bycz ſa cžaſ ſi wěžnoſcz, potom móžu ja kózdy cžaſ ſbožowny bycz, žana ſtaroſeſ wo wſchědný khléb, žana ſlóſcz cžlowiſteho njeſpſeczelſta, žana ſrudoba w domje, žane njeſbože w poſolanju njemóže moje ſbože ſnicžic̄, pſchetož Bóh je mi wſchaf hnadny, a wſchitko, ſchtož na mnije pſchińdze, je ſkutk jeho hnady; potom móžu pſchezo troſhtny a wjeſely bycz, mje njeſobčežuje žana hréchna wina, pſchetož ta je wodata a pſchitryta wot Božej hnady; potom njeſbym ja ſenje wopushežený, a hdyž wſchitzh mje wopusheža, Boža hnada je pſchi mni a wjedze mje po prawym puežu, a hdyž dyrbju w ſwojej poſlednjej hodžinje tutón ſwět wopushežic̄, dha woſmje Boža hnada moju duſchu ſi tuteho hubjeniſta do njeſeſkeho raja.

Sso zyłe ſamo wot ſo roſyml, ſo njemóže nictó ſebi hnadu ſałuzic̄. Schtož něchtó doſtanje po ſałuzbje ſkutkow, njeje hnada, ale ſaplaczenje. Běda temu, tiz ſebi wot Boha ſaplaczenje žada, tón ſo ſam ſatama, pſchetož my wſchitzh ſym hréchniſ a žadny hréchniſ njemóže pſched Bohom woſtac̄. Tež tak njeje, ſo budžemy ſi hnady a ſe ſkutkow ſbóžni, ſo dyrbimy to cžinic̄, ſchtož móžemy, a ſo Bóh nam ſi hnady Jeſom Chrysta dla to dawa, ſchtož nam hiſčeze ſi połnej prawdoſci poſrachuje. Ně, Boža hnada je wjetscha; ſe ſwojim cžinjenjom njemóžemy jeniczki hréch wuſunac̄. Schtož Bóh dawa, to dawa wón zyłe bjes ſałuzbę a doſtojnoscze. Naſcha ſbóžnoſcz je zyłe ſkutk Božej hnady.

3. Alle jene dyrbimy tola cžinic̄, mjenujz tu hnadu ſapſhimyč; a to ſtanje ſo psches wéru, kaž Pětr praji: my wérimy, ſo budžemy psches hnadu Knjeſa Jeſom Chrysta ſbóžni. Wérice paž njerěka jeno, to ſa wérno měcz, ſchtož ſteji w bibliji pižane, ſchtož zyřeſ ſucz, ně, wérice rěka: ſo dowérice, ſo na Božu hnadu ſpushežec̄, ſo ſi cželom a ſi duſchu Bohu poddac̄. Hdyž Bóh ſebi wot naſ wérui

Móz modlitwy.

Gswérny a žohnowaný duchowny Harms w Hermansburgu tole se ſwojego duchowopastyrſkeho žiwenja powieda:

Wojak, kíž Čenje Žeſuža wutrobnje lubowasche, je mi se ſwojego prijedawſcheho žiwenja wjele powiedał; to běchu druhdy žadlave wězy, kotrež njecham wospjetowacž; Bohu Čenjeſej ſym je w modlitwie wuskoržil a jeho proſyl, ſo by naſhemu wotznemu kraju a jeho wójsku hnadrný byl. Ale ſazopowiedacz̄ chzu, káž je tón muž, kíž je uček domach pola teho Čenjeſa, k ſwojemu Šbóžnikéj pschiſchol; wón bě tehdý nimale 30 lét starý. Tu macže, lubi čitarjo, powjescž, wot njeho ſameho powjedau.

Džesacž lét ſym woſak byl a po zjelym wotznym kraju wokoło kchodžil, woſebje w njemernych létach. Tež we wukraju běch. We wulkich a malých městach, we wulkich a malých wězach ſym dlějschi abo krôtschi čož ležal a tehoodla kraj a ludži ſnaju. Běch ſ wopředka ſtrowy, tak ſo ſo mi derje džesche, potom pak buch khorý a tradach. Pěſchi ſym dolhe pucze cžinil a tež ſe želesnižu puczoval, zyrkwe a theatry wopjutowal, na rejiwanskej kubi ſpěval a w khorowni ſdychowal. Pišacž, čítacž, licžicž a hifchče wjazy ſym naruſnýl. Pola wyschłow derje ſtejach, wot towařſchow běch cžesczeny. Hdžezkuli pschiſidžech, buch pscheczelniwje powitaný. Hdy býchu ſo mje dla wěry prascheli, dha bých ſnadž wotmolwl, ſo ſym ſchesczijan; a tola njemějach žaneje wěry, žaneho ſchesczijanstwa. Husto drje běch po pschiſasni ſemſchach, runjež ſchesczijan njeběch. Moje zjely naboženſtwo w tym wobſtelesche: tylnjedýrbisch kradnycž a dýrbisch wyschschim poſkluschný bycž. Ale cžehodla to, to njewjedzach. Biblie njemějach, modlitwy njesnaſach, kherlusche ſpěvacž njemězach, na Boha Čenjeſa, na njebjeſa a na helu njespominach. Mi je dženja kaž Boži džiw, ſo psched wulkimi hrěchami a njefutkami wobarnowaný wostach. So je najwjetſchi hrěch, bjes Boha a Čenje Žeſuža živý bycž, to tehdý njewjedzach, a piče, hracže, klecže ſa hrěchi njemějach. A tola, mi pschezo něſto poſrachowasche. Ale ſchtoha? Ras ſklyſchach na kralovnych narodninach kherlusich: „Njech Bohu džakuje ſo wutroba wſchěch ludži“; ſylsy mi do wocžow pschiſidžechu a njewjedzach cžehodla!

Jedyn džení do wjeſneho burskeho doma pschiſidžech, hdžez mějach týdženj wostacž. Bur mje pscheczelniwje powita a mi moju komoru poſtaſtachi ſo mje woprascha, hacž chzu ſ nimi wobjedowacž. Džaknje to pschiſasch. Žalo do wulkeje cžisteje ſtu ſaſtupich, běchu hžom wſchitzu ſ wobjedzej ſhromadženi, bur a jeho ſwójba a czeledž. Žedž bu pschinjeſena. Ale káž mi bu, jako wſchitzu ſtejo ružy ſtykných a hospodař ſ nutným hloſkom ſapocža: „Wſchitkich wocži cžakaju na tebje; a ty dawasch jím jich jědž we ſwojim čaſhu. Ty wotewrjesh ſwójru ruſu a naſyčeſch wſchitko, ſchtož ſiwe je, ſ dobrohm spodobanjom.“ Potom ſcžehowasche ſwiaty Wótczenasch, Lutherowa modlitwa ſ jědži a na to pschiſidžechu tele ſlowa: „Tutu jědž žohnuj nam Boh Wótz, Boh Šsyn a Boh ſwiaty Duch! Hamjeń.“ Wſchitzu, ſamo mjeſche džeczi ſtejachu nutrniſe ſe ſtyknjenymaj rukomaj, cžiſche ſkobu ſpěvajo; tež najmjeſche, luboſný hólczk, lětko starý, bě pěkne a cžiche kaž w zyrkvi. Ženo poſlednje „hamjeń“ praſeſche ſkobu, najſkerje ſ džeczazym wjeſelom, ſo nětko jědž doſta. Tež ja běch pschiſtojnoscze dla ſtančk, ale mojej nosy pode mnú tſchepjetaschť, tak hnuty běch. Ženo mało jědžech. Wſchitzu druhý běchu wjeſeli a ſo naſyčeſichu. Po wobjedze ſaſo ſwiatocžnje ſtančku, ſtykných ružy a hospodař praſeſche: „Džakuje ſo temu Čenjeſej, pschetož wón je dobrociwý a jeho dobrota traje wěčnje“; na to zjely Lutherowe džakowanje hacž do kónza. Wſchitzu ſebi mjes ſkobu pscheczelniſe ružy tlcčachu, prajizh: „požohnuj Boh“ a „Boh ſaplačz“ a ſo na to ſ ſwojemu dželu podachu. Šsamlutki a cžiſche tam ſedžach. Duž tamny malý hólczk ſe mni pschiſeža a ſ lu-

žada, dha wón praji: daj mi, mój ſyño, twoju wutrobu, niz něſto wot twojich kublów, wot twojich dobrých ſtuków, ně, twoju wutrobu, ſebje ſameho. A tehoodla je wěra to najlepſche, haj, to jeniczke, ſchtož móžemy Bohu dacž; jeno psches wěru budžemy Bože džeczi a tak prawi a ſbóžni. Šchtož pak wěri, ſchtož je w Žeſužu hnadrný Boha namakal, tón hinač njemóže, hacž ſo prózowacž po Božich puežach kchodžicž a Boži ſakon džerzecž. Kóžde prawe džeczo džakuje ſo ſtarſhimaj ſa jej ſuboſež ſ tym, ſo jimaj ſluži a jej ſuboſež ſo tež kóždy wěrjazh ſchesczijan, kíž je Božej hnady wěsty, ſamo wot ſo psches ſwoje cžinjenje a wostajenje, psches ſwoje žiwenje a ſadžerženje. Wěra bjes ſtuków je morwa, njeje ſ zjala wěra. Ale dobre ſtuki wěrjazeho njeſhu žana ſaſluzba, ale ſu plód hnady, kotrež je doſtał, a tehoodla ma Bóh nad nimi ſwoje ſpodobanje.

Duž wostańmy pschi ſym a ſtajmy ſwój troſcht a ſwoju nadžiju w žiwenju a wumrjecžu na to wuſnacze Pětra: my wěrimy, ſo budžemy psches hnadu Čenje Žeſom Khrysta ſbóžni. Tuto wuſnacze je poſledne ſłowo ſe rta Pětra, kotrež ja poſchtolske ſtuki nam powjedaju; wono je zjely psches jene ſ tym, ſchtož ſwiaty Pawoł pschezo ſaſo w ſwojich listach piſche: ſ hnady ſcze wj ſbóžni ſcžinjeni psches wěru. Pětr a Pawoł, najwjetſchej ja poſchtolaj teho Čenjeſa, pschipowjedataj nam: Psches hnadu dýrbisch ſbóžnoſež doſtacž. Hamjeń.

M. w B.

Psches hnadu budžemy ſbóžni.

Hloſ: Šchtož Bohu wjetſhnenmu ſo podda —.

Psches hnadu junu ſbóžnoſež ſměju,
Praj ſ twjerdej wěru, wutroba!
Psches hnadu měra paſm ſněju,
Hdyž wobjimam kſchij Šbóžnika.

To wěčna wěrnoſež wostawa:
Nam hnada njebjo wotanka.

Psches hnadu! Duž ſo njepuſchežamy
Na doſtojnoscž a pocžinku;
My Khrysta kraj a prawdoſež mamu,
Njej ſbóžny troſcht to we dřeſhi?
Nětk ſmjerč naž traſhicej njemóže,
Naž hnada k njebju powjedže.

Psches hnadu! Džerž ſo teho ſłowa,
Hdyž hrěch eže tama, cžwiluje;
Hlej, Khrysta kraj wo hnadu wola,
Hdyž ſtejſch w prawej potucže;

Hacž runje ſyň bě ſhubjeny,
Psches hnadu Bože džeczo ſy.

Psches hnadu! Pschi ſym ſawostanje,
Ta wěrnoſež ſenje njekhabla;
S tym troſhtom ſtawaj kóžde ranje,
Wón budž eži wěrh kótwiza;

Piſch wſchědne do wutroby ſej,
So hnadu masch psches Khrysta kraj.

Psches hnadu! O ty ſbóžna wěra,
Káž ty mi duſchu wofſchewjesch!
Ty, moje žorlo troſhta, měra,
Kož milý jandžel ſo minu džesch,
Hacž junu wrota ſalemſke
Mi Khrysta hnada wotankne!

K. A. Fiedler.

bošnej wutrobitoſču prajesche: „Powiedz mi něſhto wo Knjisu Žeſuſu!” Sapocžach jemu wo wozkach a kruviczach, wo konjoch a woſach powiedacz; wo lubym Sbóžniku ſam ničo njewiedżach. Džecžo njepſchesta proſyč: „Powiedz mi něſhto wo Knjisu Žeſuſu!” Skónečnje jemu prajach, ſo wo nim ničo njewem. „Schto, ty ſy tak wulki a njewěſch ničo wo Sbóžniku? Duž tež do njebjeſ njeſchińdzeſch!” džecžo wotmolwi. Haj, ſwoje žiwe dnj běch na njebjeſa a helu ſabyl. Ale ſwoj woſud ſ džecžo weho rta ſkyshecz, bě mi naſtróžaze. Wnúdzech ſe iſtwy, woplytach wojerſtich towařſchow, ale mój njemér we mni wosta. Taſko dom pſchińdzech, běchu druzh hižom wjecžerjeli; ja ſyňhch ſo ſam ſ bliſtu. Mały hólcz, kíž ſo runje lehnyč hotowaſche, ſaſo ſe mni pſchi-beža, khotuje na mnje poſlada a džesche: „Prjedy ſo ſ lubemu Bohu modlicz a potom jěſć! Dyrbju ſa tebje ſpěwacž? Pſchińdž, Knježe Žeſu, a budž naſch hóſč, a žohnui, ſchtož ſy nam wobradžiſ!” A ſpěſchnje ſo wotſali do ſwojeho kóžka. Žeſć njemóžach, jenož po ſdacžu někotre kufki woptach. Bóryh wſchitzh ſwójbni a domjazh ſ wjecžornej nutrnoſczi ſaſtupichu. Spěwachu wjecžornh kherlusch a poſluchachu na ſtar Božeho piſma. Skónečnje ſo poſlalnýchhu — ja tež — a proſchachu wo wodacze hréchow, wo dar ſwiateho Ducha, wo ſchitowanje Božich jandželow a t. d. O, kaſ mi běſche! Kaſ ſo hańbowach a tola, kaſ derje bě mi we wutrobie! Domjazh pſchejachu ſebi mjes ſobu dobru nőz a pſchi tym da mi bur, kíž ſe ſwojej mandželskej a ſo mni hiſhče ſo ſtviſe powoſta, Bož píſmo. Cžitach w nim, ale ničo njeſroſhymich. Tež ja džecž lehnyč, ale ſyň ſo tehdý ſ Bohu woſal: „Božo, Knježe tuteho doma, budž tež mój Boh!” Njeđela pſchińdž a jejnu Božu ſlužbu, do ſotrejež ſ burſkej ſwójbu džecž, žeňje njeſabudu. Cžujach ſwoje wobroczeſne, ſwoje nowe žiwenje. Woſ tamneho dnja ſem ſyň hinaſchi člowiek, niam ſwojeho Sbóžnika wutrobnje lubo, a ſo nadžijam pſches jeho hnadi do njebjeſ pſchińcž. —

Skónečnje jene praſcheinčko, luby cžitarjo! Njeje to naſtróžaze, njeje to ſpodžiwnje? Telko lét je tamny woſak mjes kſchecžijanami žiwh był hjes Boha, hjes Žeſom Khrysta, njewiedžiſche ničo wo Božim piſmje, njeſkyschesche ničo wo ſwojim Wumóžniku, wo ſbóžnoſczi, wo ſatamanſtvi, hacž ſkónečnje, ſkónečnje w burſkim, domje ſwojeho Knjesa namaka, ſotrehož bě ſhubil.

Hdy by tutón woſak abo druhi člowiek do twojeho domu pſchiſchoł, mój luby kherbſki pſchecželo, by wón tež w nim ſwojeho Sbóžnika namakał? Steji twoja ſwěza na ſwěčníku abo pod kórzom? Wobarnujesz ty drohi Boži dar, drohe herbſtwo modlitwy a domjazeje nutrnoſcze ſwojich kherbſkich wótzow? Junu budž ſo tebje tón Knjes na tamnym dnju ſa tym praſhēcž!

Měr a modlitwa.

Njebohi kanzler Bismarck je ſwojemu ſenſkemu knjesej naſchecžiwo čaſto we wobſtejnosczech był, hdžez měnjeſche, ſo ſu poměry jemu pſches hlowu ſrostle; wón by potom wo puſcheczenje ſe ſlužby proſhél, kaž cžyſche tež Heliaž ſwojemu njebjeſkemu Knjesej naſchecžiwo ſ džela běžecž ſ tym wuwoſanjom: „Doſć je, Knježe, dha wſni nětk moju duſchu!” Žemu paſ ſo wotmoſka doſta, ſo ma hiſhče daloki pućz pſched ſobu (1. kniha wo kralach 19, 7). To ſo někotremužkuſi dželacžerzej, na woſebje wuſtajenym měſtneſte ſtejazemu, tu a tam tež tak pónidže, ſo najradſcho dale woſazh ſobu nočzył, maſi ſo pſchecžiwo wodže pkuwacž. Kaſ rjana je tu tež ſtareho khežorowa wotmoſka na Bismarckowu proſtewu wo puſcheczenje ſe ſlužby w ſečze 1869! Puſcheczenje bu ſapowjetane, a Wylem I. pod ſpomnjenu proſtewu ſamoruczne napiſa:

„Měr a modlitwa wſcho wuruna.” To běſche lěto do wulkeje wójny. Ta myſlu, hdžez naſ tež žadny nadawk kaž proſetu Heliaža abo wjercha Bismarcka njewocžakuje, wulkeho khežorowe ſłowa, w tymle naſtupanju piſnje wuprajene, ſměny ſebi wſchitzh ſ wutrobie wſacž, ſdaſi ſo nam nadawk, woſ Boha Knjesa dath, pſchečeſki býč. „Měr a modlitwa wſcho wuruna.”

F.

Kotry ſaměr maſch?

Snamjenith jendželski předař Spurgeon (wupraj: Spördſch'n) ſo ras w naſtupanju naſchego ſaměra abo wotyknjeneho ſonza taſle wuprají:

Cžył-li ja jutsje móřſke pućzowanje naſtupicž, dha njehych po wusdacžu na přeni lepſchi parník ſchol a ſo potom halle prafchal: „Hdžeha ta lódž jědže?” Ně, ja najprjedy to roſpominam, hdžez chzu, a potom ſebi lódž wuſwolu, kotař mje tam po ſdacžu najwěſčiſho dowjese. Wy dyrbieze wjedžecž, hdže cžecze. Lódžerzej budže hlowna wěz, ſwoju lódž ſ wěſtoscžu do pſchiftawa do wjeklowacž, w kothymž chze kótwizowacž. Tutemu ſaměrej wſcho druhe podleži. Pſchiftaw dozpicž — temule ſaměrej płačci kóžda myſl, kóždy poſlad na móřku khartu, kóžde wobledžbowanie hwěſdow; na to je jeho wutroba ſložena. Wón ma tu nadžiju, ſo do pſchejomneho pſchiftawa dojedže, a wón wě, kotry pſchiftaw je jeho wólbhy. Wón njemohl ſwoje wočzakowanje hajicž, njebudžiſche wón ſwoju ſmyſl zyłe na to ſložiſ. Kaſ je ſ tobu, luby pſchecželo? Ty paſ njebjeſam paſ heli naſchecžiwo khwatasch; kotry je woſ wobeju twój ſaměr? —

F.

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Sſerbia Wojerowsſeho woſrjeſa ſu ſo na konſistorſtwo wobročili ſ wobčežowanjom, ſo chze konſistorſtwo ſuperintendentu poſtajicž, kíž kherbſkeje rěče mózny njeje. A wěſo budže to wulki njedostatſ, hdžez ma ſuperintendentu wulki džel kherbſkich woſadow a ma w tuthch woſadach viſitaziſe džeržecž. Hacž ſměje wobčežowaza petiziſa wuſpěch, je dwělowaze, hdžez je ſo wjſhnoſcž hižom ſa noweho ſuperintendentu roſhudžila.

— Kaž je ſo ſańdženu njeđelu we wſchech kherbſkich zyrkwiach woſjewilo, ſo ſa Sſerbow w Draždžanach a wokolnje dženža ſaſo Boža ſlužba w kherbſkej rěci džerži. Spowiednu wučžbu ſměje ſ. farař Domaschka ſ Budetez, předowanje paſ ſ. farař Kſchijan ſ. Kotez. Kemschenje ſo, kaž hewaf, njeđelu dopołdnja $\frac{1}{2}$ 12 hodzin ſapocžnie a ſo na ſwicženym měſeſe, w kſchijnej zyrkwi, wołdžerži. Wospjet ſo wſchitzh, kíž maju w Draždžanach pſchecželov a ſnatych, proſcha, ſo cžyli jich hnydom niz jenož ſ woplytej kemschenjow, ale tež ſ dželbranju na Božim woſkaſanju napominacž a pohonjecž.

— Žaloſne njeſbože je ſo w manovrach ſtaſo. Patrouilla Dſchatſkeho regimenta měſeſche ſ konjemi Žobio w bliſkoſći Pirny pſchepkuwacž a pſchińdž pſchi tym do hluſiny, hdžez bě Žobio pſchi wſchej ſetuſchej ſuchocze hiſhče 4 metry hluboke. Konje buchu njemérne a jěſdni pod konje pſchińdzechu. 11 woſakow ſwoju ſmjerz w žolmach namaka. Mjes nimi je tež ſyň naſcheye kherbſkeje Lužicy, Gruhl ſ Čornjowa, ſotrehož cželo je ſo w Bukezach khowalo. Boh luby Knjes troſchtuj ſrudnych starſkich w jich wulkej ſrudobje!